

Remissvar: Stärkt stöd till anhöriga (SOU 2024:60)

Till

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Bakgrund

Hjärnfonden är ombedd att lämna synpunkter på utredningen *Stärkt stöd till anhöriga* (SOU 2024:60). Vårt remissvar utgår från Hjärnfondens expertis om hjärnans sjukdomar och förutsättningar samt insyn som en av Sveriges framstående finansiärer inom neuroforskning. Hjärnfonden har tidigare varit aktiva i anhörigfrågan med bland annat lanseringen av [En plan för hjärnan](#). Som helhet vill Hjärnfonden tacka för en gedigen och viktig utredning, som vi kan se kommer ha en betydande roll för både individ och samhälle.

Hjärnfondens synpunkter

- *3.8.1 Avgränsning av vilken krets av anhöriga som omfattas av förslaget om anhörigkontakt*
Hjärnfonden stödjer utredningens förslag. Vi delar bilden om att utmaningarna som anhöriga möter kan variera över tid och att det därför inte är ändamålsenligt att avgränsa stödet till särskilda sjukdomstillstånd eller funktionsnedsättningar samt beroende på långvarigt eller kortvarigt behov av stöd. Inte minst eftersom behovet av stöd, i form av anhörigkontakt, kan variera stort på grund av andra faktorer som till exempel den anhörigas egna hälsan och särskilda behov.
- *3.8.2 En anhörigkontakt ska erbjudas vissa anhöriga*
Hjärnfonden stödjer utredningens förslag att anhörigkontakt ska erbjudas till de personer som är i behov av det.

Hjärnfonden vill också uppmärksamma vikten av att beakta hur den anhörigas egna hälsa och livssituation kan påverka här. Exempelvis kan egen kognitiv svikt, neuropsykiatrisk funktionsnedsättning eller stressrelaterad psykisk ohälsa påverka den anhörigas behov av stöd och förutsättningar för att kunna delta i vården av den närstående. Dessutom kan också den anhörigas behov förändras hastigt. För att kunna erbjuda individanpassat stöd är det därmed också viktigt att anhörigkontakten besitter kompetensen att kunna identifiera och möta olika behov.

I implementeringen av en anhörigkontakt vill Hjärnfonden också understryka utredningens uppmärksammande av barns särskilda behov och utsatthet som anhöriga. Barn- och ungdomsåren är särskilt betydelsefulla för resten av livet, och

att nå barn som är anhöriga med det stöd och den information som de är i behov av är därför av yttersta vikt. Detta kommer att kräva särskild kompetens av både vårdpersonal och anhörigkontakten. Något som utredningen också uppmärksammar.

- *3.8.3 Bestämmelsen i socialtjänstlagen om stöd till anhöriga behöver förtydligas*
Hjärnfonden stödjer utredningens förslag om att anhöriga, utöver annat stöd, även ska erbjudas information och vägledning. Denna förändring har potential att minska stress och oro hos anhöriga och i högre grad fånga upp barn och unga som är anhöriga.
- *5.11.2 Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) bör förtydligas*
Hjärnfonden stödjer förslaget om ett förtydligande kring vårdgivares skyldighet att erbjuda information, råd och stöd till barn som anhöriga. Förändringen stärker barns rättigheter som anhöriga, och Hjärnfonden ser positivt på att man väljer att inte utesluta syskon som anhöriga. Barn- och ungdomsåren har stor påverkan på resten av livet och stöd till minderåriga syskon är därför centralt för att motverka psykisk ohälsa. Eftersom många barn idag lever växelvis mellan olika hem är Hjärnfonden också positiva till förslaget att man ta bort kravet på varaktigt boende.
- *6.4 En nationell anhöriglinje bör inte inrättas och 6.5 Riktat statsbidrag till stödlinjer för anhöriga*
Hjärnfonden stödjer utredningens förslag om att inte inrätta en nationell anhöriglinje, förutsatt att medel tilldelas civilsamhällesorganisationer för att utveckla nya samt upprätthålla befintliga anhörigstödlinjer. Detta i linje med förslag 6.5. Civilsamhället besitter ofta en unik kompetens för att möta och stötta anhöriga, och med tillräckliga resurser delar Hjärnfonden synen att många organisationer är väl lämpade att driva och utveckla stödlinjer för anhöriga.
- *6.6 En informationsportal för anhöriga bör inrättas*
Hjärnfonden stödjer utredningens förslag om inrättandet av en informationsportal. 1177 lyfts som en lämplig aktör för detta, en bild som Hjärnfonden delar.

Avslutningsvis vill Hjärnfonden tacka för en gedigen och väl bearbetad utredning.

Joakim Ramsberg

Forskning- och samhällschef

Louise Ricknert

Biträdande Programansvarig Barn